

محدودیت سالن‌های غذاخوری
در مدینه به خاطر تعداد طبقات
اقامتگاه‌هاست « ۲

نشست وزرای خارجه ایران
و ۵+۱ در نیویورک برگزار شد
« ۱۱

رهبر معظم انقلاب: ملت ایران با
فداکاری ایثارگران و خانواده‌هایشان
به قله‌های عزت رسید « ۱۱

انس با خدا

گاهی دعا حاجت خواستن نیست، فقط انس با خداست. دعا یا درخواست است، یا تمجید و تحمید است یا اظهار محبت و ارادت است؛ همه این‌ها دعاست. گاهی هم دعا حاجت خواستن نیست، فقط انس با خداست.

اعجاز

معنویت
هم اندیشی
اتحاد اسلامی

شماره ۹
نشریه خبری تحلیلی
بعثه مقام معظم رهبری
جمعه ۵ مهر ۱۳۹۲
۲۱ ذی القعدة ۱۴۳۴
SEPTEMBER 27, 2013
ZAER NEWSPAPER

دیشب از حرم بقیع تا حرم نبوی در پرتو مناجات علی (ع) نور افشانی بود

سرمقاله

بقیع قطعه ای از بهشت

دیشب مدینه بود و اشک‌هایی که سنگفرش‌های بین الحرمین را می‌شست. دیشب مدینه بود و بدن‌های خسته و زخم‌خورده یادگاران که با سریع‌الرضا علی (ع) لحظه لحظه اوج می‌گرفت. دیشب مدینه بود و عطر مناجاتی که از حرم نبوی تا بهشت بقیع جان‌ها را صفا می‌داد. دیشب دل‌های عاشقی بود که پیش پای ام‌البنین افتاد تا آثار سخاوت و حماسه عباس را به تماشا بنشینند. دیشب زینب تنها نبود و بر دست‌های فرشتگان زمینی خدا با جلال و اجلال تا حرم نبوی بدرقه شد و در پیش قدم‌های خسته او هر خارا سنگی با مزگان عشق برداشته می‌شد. « ۲

پاسریع‌الرضا

هزاران نفر از میهمانان رسول الله (صلی الله علیه وسلم) شب گذشته به بین‌الحرمین آمدند تا با تلاوت دعای شریف کمیل در پشت درهای بسته حرم بقیع، جان‌ها را به عطر جانبخش علوی صفا بخشند. « ۲

دیشب مدینه از علی (ع) پر شده بود و من سوختم. بقیع قطعه ای از بهشت است. بقیع سرچشمه بقا است، بقیع سند صبر حسن (ع) است، بقیع گواه آرامش زینت ساجدان است، بقیع روضه خاموش باقرالعلوم (ع) و صادق آل محمد (ع) است. بقیع قطعه ای از بهشت خداست. چراغ بقیع اگر چه خاموش است اما دل های ما برای آن می تپد. و در قلب همه ما خانه دارد. دیشب برای زایران مدینه رنگ و بوی دیگری داشت. والبته که هر کس محب اهل بیت (ع) باشد می داند دوستی اهل بیت در پیمودن راه ائمه مظلوم بقیع است.

پاسخ ستاد مدینه منوره به انتقاد زائران؛ محدودیت سالن های غذاخوری در مدینه بخاطر تعداد طبقات اقامتگاههاست

از امکانات تغذیه ای و سالن غذاخوری هتل استفاده نمی کنند. حتی برخی کشورها در حج هستند که وعده های غذایی را در ظرف یک بار مصرف در اتاق های زائران توزیع می کنند. وی افزود: از طرفی سقف تعداد طبقات اقامتگاهها در مدینه، ۱۰ طبقه است لذا فقط یک طبقه به سالن غذاخوری اختصاص پیدا کرده است. به همین دلیل در زمان پذیرش زائران در غذاخوری، فضای محدود و تراکم بیش از اندازه زائران در غذاخوری به چشم می آید اما در مکه، هتلها ۲۰ طبقه نیز است و از این رو ۲ تا ۳ طبقه به عنوان غذاخوری مورد استفاده قرار می گیرد و مشکل کمبود فضای غذاخوریها حل می شود.

رئیس ستاد مدینه منوره درباره کمبود فضای غذاخوری اقامتگاه های زائران ایرانی در مدینه که به تراکم بیش از حد زائران در غذاخوریها می انجامد توضیحاتی ارائه کرد. نصرالله فرمند در گفتگو با خبرنگار ستاد اطلاع رسانی حج ۹۲ درباره انتقادهای زائران نسبت به محدودیت فضای غذاخوریها در اقامتگاه های زائران ایرانی در مدینه منوره گفت: تنها کشوری که صد درصد زائرانش از غذا در محل هتل استفاده می کنند و سه وعده غذا در محل غذاخوری هتلها به زائرانش عرضه می کند، ایران است. همچنین در هیچ جای دنیا صد درصد مسافران اسکان یافته در یک هتل

دیشب از حرم بقیع تا حرم نبوی در پرتو مناجات علی (ع) نور افشانی بود

یا سریع الرضا

ادامه از صفحه اول

انبوه زائران ایرانی در حالی فرازهای روحبخش دعای کمیل را در صفوف متراکم زمزمه می کردند که از یک سو قبه الخضراء پیامبر گرامی اسلام (ص) و از سوی دیگر قبور ائمه بقیع علیهم السلام، آنها را در بر گرفته بود. به گزارش خبرنگار زائر در مدینه منوره، مراسم دعای کمیل که همه ساله در مدینه منوره برگزار می شود، امسال نیز پرشورتر از همیشه برگزار شد. در این مراسم زائران ایرانی حاضر در مدینه در فضایی آرام و معنوی به ذکر دعا پرداخته و در مظلومیت ائمه بقیع گریستند. دعای کمیل زائران ایرانی در مدینه با همکاری پلیس این شهر برگزار شد و در طول برگزاری این مراسم با شکوه، خیابان های اطراف مسجد النبی (ص) مسدود شده و تنها زائران ایرانی اجازه حضور در این منطقه را داشتند. این مراسم راس ساعت ۲۱/۳۰ با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید آغاز شد و در ادامه مداحان اهل بیت (ع) در مدح و منقبت رسول الله (ص) و ائمه مظلوم بقیع (ع) به مرثیه سرایی پرداختند. پس از قرائت دعای کمیل توسط محمدرضا غلامرضازاده، حجت الاسلام والمسلمین

قاضی عسکر نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج جمهوری اسلامی برای عزت اسلام و مسلمین و حل مشکلات جهان اسلام به درگاه خداوند متعال دعا کرد.

زائران ایرانی در حج امسال چهار نوبت در بین الحرمین دعای کمیل می خوانند که دومین مراسم، هفته آینده در بین الحرمین برگزار می شود و دو نوبت دیگر بعد از موسم حج و بازگشت حجاج مدینه بعد از مکه برپا خواهد شد.

در حاشیه مراسم دعای کمیل مدینه

♦ در مراسم دیشب حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر سرپرست حجاج ایرانی، اعضای بعثه مقام معظم رهبری اعضای هیئت های اعزامی مراجع عظام تقلید، آقای سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت، حجت الاسلام والمسلمین راشد یزدی، آقای رسولی محلاتی سفیر جمهوری اسلامی در ریاض حضور داشتند.

♦ در ابتدای مراسم، تلاوت آیات وحی توسط قاری برجسته کشورمان محمدرضا پورزرگری انجام شد و برنامه با مداحی میثم مطیعی مداح اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام ادامه یافت. اولین دعای پر فیض کمیل در بین الحرمین در حج ۹۲

توسط محمدرضا غلامرضازاده اجرا و با مداحی حاج حمید رمضانپور، مداح و ذاکر اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام اتمه یافت.

♦ جانبازانی که در قالب کاروانی ویژه به حج مشرف شده اند، همگی در کنار یکدیگر در بین الحرمین حضور یافته بودند تا حتی وقتی می خواهند نوای یا رب یا رب را زمزمه کنند، با هم باشند. همسران این جانبازان نیز در ردیف جلو قرار گرفته بودند.

♦ زائران ایرانی در پایان این مراسم در اقدامی زیبا، فضای بین الحرمین را جارو و نظافت کردند.

♦ نیروهای پلیس عربستان از ساعتها قبل از مراسم در این محدوده حضور یافته و مستقر شده بودند. این تدابیر همه ساله به منظور جلوگیری از مشکلات احتمالی به هنگام برگزاری دعای کمیل اتخاذ می شود.

♦ برخی زائران ایرانی از فرصت پیش آمده در کنار بقیع استفاده کرده و در پشت درهای بسته این قبرستان به خواندن دعا، زیارت و نیایش با پروردگار پرداختند.

♦ نظم کاروانها و زائران ایرانی بیش از هر موضوع دیگری در این مراسم مورد توجه بود.

معرفی واحد تدارکات و تغذیه ستاد مدینه سازمان حج و زیارت

به گزارش روابط عمومی سازمان حج و زیارت مستقر در شهر مدینه منوره واحد تدارکات و تغذیه ستاد مدینه منوره امور مربوط به تهیه اقلام مورد نیاز ۲ آشپزخانه متمرکز این شهر و اقلام تغذیه ای و میوه مورد نیاز هتل های محل استقرار زائران ایرانی در شهر مدینه را برعهده دارد.

بنا بر این گزارش بعد از تهیه برنامه غذایی زائران در ایران و محاسبه سرانه غذایی هر زائر و استخراج اقلام مورد نیاز برای هر نفر و نتیجتاً محاسبه کل اقلام مورد نیاز و تعیین اینکه بنا بر شرایط و توجیهاات فنی و کارشناسی کدام اقلام میبایست از ایران و نیز کدام اقلام باید از بازار عربستان تهیه شود اقدام به درج آگهی مناقصه های مرتبط در روزنامه ها گردید و سپس با مراجعه شرکتهای تامین کننده و ارزیابیهای لازم در خصوص تواناییها و کیفیت اقلام قابل تامین اقدام به عقد قرارداد با این شرکت ها شد.

در زمان مورد نظر اقلام تهیه شده از ایران به عربستان ارسال و تحویل شرکت واسط توزیع کننده که امور گمرکی مربوط به کالاها را نیز انجام می دهند گردیده و به موازات این امر با شرکتهای تامین کننده اقلام از بازار عربستان نیز عقد قرار داد های لازم صورت پذیرفته است. امور مربوط به درخواست اقلام مورد نیاز توسط آشپزخانه های متمرکز و نیز هتلهای محل اقامت زائران ایرانی از طریق سیستم نرم افزاری آنلاین به واحد تدارکات تغذیه ارجاع و این واحد نیز با رصد موجودی اقلام شرکتهای تامین کننده و نیز موجودی انبار این واحد در جهت توزیع اقلام و تحویل آن به بخشهای درخواست کننده اقدامات لازم را بعمل می آورد.

در حال حاضر اقلام در خواستی هتلهای که از طریق مدیران مجموعه به اطلاع واحد تدارکات و تغذیه میرسد در درب هتلهای تحویل داده می شود و نیازی به مراجعه مدیران مجموعه و کاروان به انبار این واحد نیست. از جمله اقدامات و خدمات دیگری که از طریق واحد تدارکات و تغذیه صورت می پذیرد تامین و توزیع غذای مورد نیاز بین راهی زائران ایرانی است که این غذا در شبهای اعزام زائران از مدینه منوره به مکه پس از احرام در میقات شجره در بین راه بین این عزیزان توزیع میگردد و واحد تدارکات و تغذیه از طریق سیستم نرم افزاری آنلاین در خصوص تعداد افراد و روزهای اعزام اطلاع یافته اقدامات لازم را در وقت مقتضی بعمل می آورد.

دکتر مجید حکیم الهی، دبیر هیات علمی بعثه مقام معظم رهبری مطرح کرد: احیای تمدن اسلامی در سایه حج ابراهیمی

رشد هستند. من ۱۲ سال در آفریقا زندگی کرده‌ام. زمانی در آفریقا باسواد کم بود. اما الان استاد دانشگاه زیاد داریم. بسیاری از اختراعات در غرب متعلق به مسلمانان است و بسیاری از تئوری های علمی که زیربنای اختراعات است از سوی مسلمانان طرح می شود هر چند این مسلمانان تابعیت کشورهای غربی را دارند.

حج چه ظرفیتی برای هم افزایی توان علمی و فکری جهان اسلام دارد؟

بیش از یک تا دو میلیون مسلمان هر سال همزمان در سرزمین وحی گرد هم می آیند. اگر جهان اسلام از این ظرفیت استفاده کند یقیناً آینده مسلمانان متفاوت از امروز خواهد بود. لازم است سمینار ها و همایشهای علمی در حوزه های مختلف علم و صنعت و دانش برگزار شود و نخبگانی که از سراسر جهان به حج می آیند در این سمینارها به صورت تخصصی شرکت کنند. البته چند همایش هر سال در مکه برگزار می شود که برخی توسط وزارت اوقاف عربستان و برخی توسط رابطه العالم الاسلامی برگزار می شود. اما این همایش ها بسیار محدود است و همه علوم پایه و انسانی و اسلامی را شامل نمی شود، از نظر شرکت کننده هم محدود است و عده خاصی دعوت می شوند. اگر دولت عربستان شیوه‌ای را برای بهره گیری بهتر از حضور اندیشمندان و دانشمندان مسلمان در حج طراحی کند یقیناً این همایش می تواند در جهت توسعه تمدن اسلامی بسیار مفید باشد.

هیات علمی بعثه مقام معظم رهبری در چه زمینه‌هایی فعالیت می‌کند؟

حج دارای ابعاد مختلفی است که برای تامین هر بعد نیاز به متخصصان ویژه ای است. یکی از جنبه های حج، بعد معنوی و معرفتی است که شامل ابعاد عرفانی و علمی حج است که برای پاسخگویی به نیازهای موجود در این زمینه گروهی از شخصیت های برجسته و فرهیخته به عنوان هیات علمی در بعثه مقام معظم رهبری هر سال به حج مشرف می شوند. هیئت علمی بعثه میزبان زائرانی ایرانی است که برای شناخت بیشتر حج و نگاه جمهوری اسلامی به جهان اسلام و وحدت کلمه مسلمانان و رسالتی که بر دوش مسلمانان است به بعثه مراجعه می کنند. با توجه به ضرورت احیاء تمدن اسلامی لازم است ارتباط بین اندیشمندان اسلامی از کشورهای مختلف و از مذاهب مختلف برقرار شود تا بتوانیم شاهد شکوفایی و بالندگی جهان اسلام باشیم.

چرا در قرن‌های اخیر شاهد ضعف تمدن اسلامی بوده ایم؟

دلیلش اختلاف و تفرقه ای بود که دشمنان اسلام میان اندیشمندان اسلامی انداختند.

یعنی دلایل فکری و فرهنگی مطرح نبود؟

چرا. به نظر می رسد همگرایی و همسان سازی جهان اسلام بعد از رنسانس خوب انجام نشده. لذا دوره فترتی شکل گرفته که امید می رود با رشدی که امروز شاهد هستیم باز به آن دوره درخشان باز گردیم.

آیا نشانه های این احیا و شکوفایی هم اکنون دیده می شود؟

امروز شاهدیم که در کشورهای اسلامی رشد تولید علم نسبت به بسیاری کشورهای دیگر بیشتر است. مثلاً در ایران رتبه تولید علم و اندیشه ۱۱ مرتبه بیشتر از حد متعارف است. تعداد مقالات علمی اندیشمندان اسلامی نسبت به سایر مقالات بسیار بالاتر بوده است. دانشگاه های کشورهای مسلمان در حال

با توجه به ضرورت احیای تمدن اسلامی لازم است ارتباط بین اندیشمندان اسلامی از کشورهای مختلف و از مذاهب مختلف برقرار شود

وزیر حج عربستان با اعزام حجج به مدینه منوره در بامداد ۱۴ ذی الحججه موافقت کرد.

روزنامه الرياض نوشت: این توصیه از سوی کمیته ای ارائه شده است که در خصوص عملیات اعزام حجج بین مکه مکرمه و مدینه منوره در زمانهای پیک (اوج حضور حجج) یعنی روزهای ۲۴ و ۲۵ ذی القعدة و همچنین روزهای ۱۴ و ۱۵ ذی الحججه تشکیل شده است.

این کمیته تاکید کرده است حجج روز ۱۳ ذی الحججه به مدینه منوره اعزام نمی شوند و به کوچاندن آنها از بامداد ۱۴ ذی الحججه پایبند است و اینکه خروج حججی که می خواهند از طریق فرودگاه بین المللی بن عبدالعزیز و اقامتشان در مدینه منوره از ۱۴ ذی الحججه از سه روز فراتر نرود.

افتتاح سالن جدید حجج در فرودگاه مدینه

رئیس کمیته حج مدینه منوره در مراسم افتتاح سالن جدید حجج فرودگاه مدینه منوره بر ضرورت افزایش تلاشهای دست اندرکاران حج و رفتار نیکو با حجج تاکید کرد.

امسال چه تعداد آفریقایی حاجی می شوند؟

روزنامه عکاظ نوشت: تعداد حجج آفریقایی غیر عرب که تا کنون وارد سرزمین مقدس وحی شده اند به ۱۲ هزار نفر رسیده است. این حجج تحت پوشش موسسه مطوفان حجج کشورهای آفریقایی غیر عربی است.

عبدالواحد برهان سیف الدین رئیس شورای اداری موسسه مطوفان حجج کشورهای آفریقایی غیر عربی اعلام کرد در موسم حج امسال، حدود ۱۷۴ هزار حاجی از کشورهای آفریقایی غیر عربی شرکت می کنند و این موسسه پیش از پنج هزار نفر را برای خدمت به آنها در بخشهای مختلف چه در مکه مکرمه یا مشاعر مقدسه به خدمت گرفته است.

حج گزار آمرزیده است و بهشت برای او واجب شده است و عمل را از سر می گیرد و خانواده و مالش در حفظ خداست.

یادگاری از پیامبر رحمت؛

گشاده رو باش!

گرچه خود زائر در غربت و در فضای فراق است، ولی باید به خاطر خدا و برای زدودن اندوه همسفران، با رویی گشاده و به کاربردن سخنان محبت آمیز با آنان برخورد کند تا علاوه بر زدودن رنج سفر رضایت حضرت حق را نیز جلب نماید و یقیناً بر خورد با چهره باز و خندان سبب زدوده شدن غم و غصه دیگران می شود.

استاد حسین انصاریان

تراش

«الاقْتِصَادُ نِصْفُ الْعِيشِ، وَحَسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ»؛

«میانہ روی، نصف معاش و زندگی و خوش اخلاقی، نصف دینداری است.»

«إِنَّ حُسْنَ الْخُلُقِ لِيُذِيبَ الْخَطِيئَةَ كَمَا تَذِيبُ الشَّمْسُ الْجَلِيدَ»؛

«به راستی که خوش اخلاقی گناه را آب می کند، چنانچه خورشید یخ را ذوب می کند.»

«ثَلَاثٌ يُضْفِينُ وَدَ الْمَرْءَ لِأَخِيهِ الْمُسْلِمِ بَلَقَاءَهُ بِالْبُشْرِ إِذَا لَقِيَهِ وَبُوسَعُهُ لَهٗ فِي الْمَجْلِسِ إِذَا جَلَسَ إِلَيْهِ وَيَدْعُوهُ بِأَحَبِّ الْأَسْمَاءِ إِلَيْهِ»؛

«سه چیز نشان دهنده محبت و دوستی انسان به برادر مسلمانش است، یکی اینکه هنگام دیدار او خوشرو و بشاش باشد، و دیگر اینکه چون نزد او بنشینند، برایش جا باز کند تا بتواند راحت بنشیند، و او را با نامی که نزدش محبوب تر از دیگر نام هاست، صدا کند.

امام باقر (علیه السلام) می فرماید:

مردی خدمت رسول خدا (صلی الله علیه وآله) آمد و عرض کرد: ای پیامبر خدا! مرا به سفارشی و وصیتی میهمان کن. آن حضرت در ضمن سفارش های خود فرمود:

«الْقَاحَاكُ بَوَّجِهٍ مُنْبَسِطٍ»؛

«با برادر دینی خود، با چهره گشاده دیدار کن»

زائر باید به این معنا توجه داشته باشد که همسفران و مردمی که در طول زیارت و مناسک حج با آنان برخورد می کند، همه و همه وطن را به قصد عبادت ترک کرده و در دایره دوری و فراق از اهل و عیال و آشنایان و دوستان قرار گرفته و گرد و غبار غربت و دل تنگی به چهره دارند؛ اگر همسفر و هم اتاقی اش خوش اخلاق نباشد، بیش از اندازه برغم غربت و درد هجران و فراقش می افزاید؛ این دور از انصاف است که انسان سبب اندوه بیشتر یا غصه فزون تر، یا احساس غربت شدیدتر گردد. گرچه خود زائر در غربت و در فضای فراق است، ولی باید به خاطر خدا و برای زدودن اندوه همسفران، با رویی گشاده و به کاربردن سخنان محبت آمیز با آنان برخورد کند تا علاوه بر زدودن رنج سفر رضایت حضرت حق را نیز جلب نماید و یقیناً بر خورد با چهره باز و خندان سبب زدوده شدن غم و غصه دیگران می شود. حُسن خلق، مرام انبیا و اولیا و طریقه امامان و عاشقان خداست. در این زمینه، روایات بسیار مهمی از پیامبر بزرگوار اسلام (صلی الله علیه وآله) نقل شده است که در زیر، چند نمونه از نظراتان می گذرد:

«حُسْنُ الْبُشْرِ يَذْهَبُ بِالسَّخِيمَةِ»؛

«گشاده رویی و خوش خلقی کینه راز دل می زداید

و حقد و دشمنی راز آئینه قلب پاک می کند.»

در عقل دیگران شریک شوید

زائر اگر عقل خود را با عقول پخته و خردهای تجربه دیده گره بزند، عقلش رشد پیدا می کند و از اندوخته های پرقیمت دیگران بهره مند می شود، و به فرموده امیرمؤمنان (علیه السلام) عقل

تجربی پیدا می کند زائر در این سفر معنوی، توفیق دیدار عاقلان و خردمندانی را می یابد که از عقل پخته و خرد تجربی برخوردارند؛ چه در کاروان و چه در مجالس و محافل علمی که در مدینه و مکه تشکیل می شود. گاهی در میان عاقلان و خردمندان، کسانی یافت می شوند که عمر خود را با تحصیل، مطالعه

و سفرهای گوناگون علمی سپری کرده و به یافته های جدید و پرقیمتی دست یافته اند و چه بسا زائر با بهره جستن از آن یافته ها، پس از بازگشت به وطن، منشأ تحولی عظیم و فوق العاده در کشور و ملت گردد. پس، از دست دادن فرصت ها بسیار ناپسند است و انسان عاقل نباید با دست خالی به وطن بازگردد!

همسفران

حج در

دایره

دوری و

فراق از

اهل و

عیال و

آشنایان

قرار گرفته

اند و گرد

دلتنگی

به چهره

دارند؛ اگر

همسفر و

هم اتاقی

خوش

اخلاق

نباشد بیش

از اندازه بر

غم غربت

می افزاید.

توسل به اولیای خدا

آیت الله جعفر سبحانی

گفته می شود در دو جای سوره بقره از واسطه قرار دادن بتها و مردگان ... منع شده است. شفاعت قابل قبول در قرآن برای مؤمنان است و شفاعت پیامبر(ص) هم به اذن خدا فقط برای مؤمنان است، یعنی پیامبر خدا حق شفاعت برای پدر و مادر و عمویش را ندارد! پاسخ این است که اولاً: در کجای سوره بقره از واسطه قرار دادن مردگان، منع شده است؟ آیات مربوط به شفاعت در سوره بقره عبارتند از:

۱. «مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ» (بقره: ۲۵۵)

کیست آن که جز به خواست و فرمان او نزد وی شفاعت کند؟

۲. «وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ» (بقره: ۴۸)

و بترسید از روزی که کسی به کار کسی نیاید و از شفاعتی پذیرفته نشود و از او برابری - عوضی که خود را بازخرد - نستانند و نه یاری شوند.

۳. «وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُ شَفَاعَةٌ» (بقره: ۱۲۳)

و بترسید از روزی که کسی به کار کسی نیاید و از او برابری - عوضی که خود باز خرد - نپذیرند و او را هیچ شفاعتی سود ندهد.

۴. «انْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ يَوْمًا لَا يَبِيعُ فِيهِ وَلَا خَلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ» (بقره: ۲۵۴)

از آنچه شما را روزی کرده ایم انفاق کنید پیش از آنکه روزی بیاید که در آن نه داد و ستدی باشد و نه دوستی و نه شفاعتی.

اینها مجموع آیاتی است که پیرامون شفاعت در سوره بقره آمده است، در کدام یک از این آیه ها از ممنوعیت شفاعت مردگان سخن می گوید؟

۱. آیه نخست می گوید شفاعت شافعان به اذن خداست.

۲. آیه دوم، نفی شفاعتی است که بنی اسرائیل، ادعا می کردند، زیرا ابتدای آیه خطاب به آنهاست «وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا».

۳. آیه سوم نیز شفاعت بدون اذن را نفی می کند و مربوط به شفاعتی است که امت یهود معتقد بودند.

۴. آیه چهارم هر چند مطلق شفاعت را نفی می کند، اما به قرینه آیات دیگر نفی شفاعتی را می کند که اهل کتاب و مشرکان بدان معتقد بوده اند.

قرآن و ماموریت حضرت ابراهیم (ع)

خداوند متعال برای فراهم شدن سیر بندگی و رسیدن به مقام قرب و حضور الهی و زیارت کعبه حقیقی، به حضرت ابراهیم خلیل الرحمن و اسماعیل ذبیح الله ماموریت دادند که حریم خانه اش را از هر چیزی که مانع سیر و سلوک معنوی باشد، پاکسازی نمایند، تا زائران الهی در خانه اش صرفا به او بیندیشند و دور او طواف نمایند و از ظلمت ماسوی الله رهایی یابند تا بتوانند در خانه عشق مهمان او شوند و آماده ملاقات با یگانه معبود عالم هستی گردند.

ناصر شکریان

امور فوق با همین هدف در سوره حج به گونه ای روشن تر و دقیق تر بیان شده است: قرآن در این زمینه می فرماید:

به خاطر بیابور زمانی را که محل خانه کعبه را برای ابراهیم آماده ساختیم و به ابراهیم گفتیم که این خانه را کانون توحید کن و چیزی را شریک من قرار مده و خانه ام را برای طواف کنندگان و قیام کنندگان و رکوع کنندگان و سجده گزاران پاک گردان.

«وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ».

مرحوم علامه طباطبائی در توضیح آیه می فرماید:

مراد از آماده ساختن کعبه برای ابراهیم این است که آنجا مرجع عبادت خدا قرار داده شود تا بندگان آنجا را خانه عبادت قرار بدهند، نه این که ابراهیم آن مکان را محل سکنی و زندگی خود قرار دهد. از این رو خانه را به خودش نسبت داد و فرمود بیتی تا اعلان کند که این خانه، کانون توحید و مختص عبادت خداست و هیچ چیز نباید شریک خداوند قرار داده شود و هدف دیگر این بوده که ابراهیم برای کسانی که قصد خانه خدا نموده اند عبادتی را تشریح کند که خالی از هر گونه شائبه شرک باشد. آنچه که این عبادت خالص را فاسد و از اختصاصی بودن خدا خارج می کند و در نتیجه انسان را از بندگی و عبودیت منحرف می کند، همان شرک است که خود دارای انواع و اقسامی است که در قرآن ظلم عظیم تلقی شده است. و شاید در راستای تحقق همین هدف، در موقع احرام باید گفته شود لا شریک لک لبیک و به تعبیر عارفانه امام خمینی لبیک گویان برای حق، نفی شریک همه مراتب کنید و از خود که منشأ بزرگ شرک است به سوی او جل و علا هجرت نمائید.

(حج در کلام و پیام امام خمینی)

و شاید نکته این که آیه «وَإِذْ بَوَّأْنَا فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ» - بعد از آیه طَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ (بقره/۱۲۵) - ذکر شده این باشد که ابراهیم اول ماموریت یافت تا محیط کعبه را برای عبادت خالصانه خدا از هر گونه مظاهر شرک و کفر پاکسازی نماید و آن گاه دعوت عمومی بنماید تا طواف و نماز و سایر اعمال حج فقط برای او انجام پذیرد.

یعنی اگر در گوشه و کنار جهان انواع و اقسام کنگره ها و اجتماعات برای اهداف خاصی تشکیل می گردد، هدف از کنگره جهانی حج سیرالی الله و حضور در مهمانسرای الهی و رسیدن به مقام قرب الهی و آزاد شدن از هر گونه وابستگی و غل و زنجیرهایی است که به دور خود کشیده است، چه این که خانه خدا توصیف به عتیق شده است و طواف دور خانه عتیق باید سبب آزادی از بند عبودیت غیر خدا شود چنان که ذبح و قربانی هم باید موجب رهایی انسان گردد. که آیه دیگری درباره قربانی می فرماید: گوشتها و خونهای قربانی به خدا نمی رسد، بلکه آنچه به خدا می رسد تقوی و پرهیز کاری شماست. یعنی هدف از این سفر الهی، کسب تقوی و توسعه معنوی است.

مراد از آماده ساختن کعبه برای ابراهیم این است که آنجا مرجع عبادت خدا قرار داده شود تا بندگان آنجا را خانه عبادت قرار بدهند، نه این که ابراهیم آن مکان را محل سکنی و زندگی خود قرار دهد

مسجد شجره و حد ترخص مدینه

پس از صدور اطلاعیه شورای استفتاء بعثه مقام معظم رهبری درباره حد ترخص مدینه پرسش هایی برای برخی زائران پیش آمده است که این شورا برای روشن تر شدن موضوع توضیحاتی به آن افزوده است. متن این توضیحات که توسط حجة الاسلام و المسلمین محمدحسین فلاح زاده ارائه شده، به شرح زیر است:

در پی صدور اطلاعیه مورخه ۹۲/۷/۱ در خصوص حد ترخص مدینه که در نشریه شماره ۵ زائر به چاپ رسید سوالهایی از سوی زائران مطرح گردید که لازم دیدیم شرح و توضیحی بر آن نوشته شود.

۱) یکی از مسائل مهم در باب احکام مسافر شناخت حد ترخص است که هنگام سفر تا زمانی که انسان به آن حد نرسیده نمازش کامل است و از آنجا به بعد نمازش قصر (شکسته) است.

۲) حد ترخص، بنا به فتوای مشهور فقها، مسافتی است که از آنجا دیوارهای آخر شهر یا روستا به طور واضح دیده نشود و اذانی که در آخرین نقطه شهر یا روستا گفته میشود (آنهم با صدای انسان، نه با بلندگو) شنیده نشود و آنهم نه با وسیله بلکه به طور معمول صدا به گوش نرسد و به فتوای برخی از فقهاء جایی که شخص مسافر دیده نشود.

۳) چندی پیش دوازده تن از طلاب و فضلاء حوزههای علمیه قم و مشهد، این مسافت را از سه طریق ذکر شده اندازه گیری

کردند که در حدود ۱۴۰۰ متر است، یعنی شخص مسافر اگر این مقدار از شهر یا روستا دور شود از آنجا به بعد نمازش قصر است.

۴) چون در مورد مسجد شجره و فرودگاه مدینه سوالهای زیادی مطرح میشد که آیا خارج حد ترخص است یا نه، در تاریخ ۹۲/۷/۲۹ چهارتن از اعضای

بعثه مقام معظم رهبری در این دو محل حضور یافتند و با مشاهده مکانها از نزدیک

و پرس و جواز اهالی محل و در نظر گرفتن فاصله آنها با آخرین خانه های مسکونی مدینه الرسول (ص) معلوم شد که فرودگاه مدینه خارج ترخص است ولی مسافت شرعی نیست، اما مسجد شجره از یک طریق یعنی

جلوی مسجد مدینه نیست اما مسیر سفر مسأله دیگری است که ممکن است مسافر از سمت دیگری از مدینه بیرون رود و به حد ترخص برسد که در این صورت نمازش از آنجا به بعد قصر است اما اگر در بین راه وارد محدوده کمتر از حد ترخص (مثلا مسجد شجره) بشود فرضی دارد که در مسأله بعد خواهد آمد.

۸) اهالی مدینه؛ یعنی کسانی که مدینه وطن آنهاست از هر طریقی به مسجد شجره بروند نمازشان در آنجا تمام است هرچند از دو طریق دیگر بروند ولی وقتی که به مسجد شجره میرسند وارد محدوده کمتر از ترخص وطن خود شده اند، لذا در آنجا نیز باید نماز را کامل بخوانند و این حکم اختصاص به وطن دارد، که مرحوم آیت ا... سیدمحمدکاظم طباطبائی نیز در کتاب العروه الوثقی متذکر شده اند (فی

قبلا میگذرد و به مسجد شجره میرسد - که اکثر حجاج نیز از این راه به مسجد شجره میروند - بر اثر توسعه شهر از آخرین خانه های مسکونی مدینه تا مسجد حدود ۸۰۰ متر باقی مانده است که مسجد شجره در محدوده کمتر از حد ترخص مدینه است.

۵) از مدینه تا مسجد شجره دو راه دیگر وجود دارد که یکی معروف است به طریق قدیم و دیگری طریق تبوک، یعنی راهی که از نزدیک مسجد قبلتین میگذرد و به مسجد شجره میرسد. که از آن دو طریق چون فاصله خانه های مسکونی مدینه تا مسجد زیاد است لذا از آن سمت خارج حد ترخص است. هرچند نزدیک مسجد شجره خانه های مسکونی وجود دارد ولی آنها جزو مدینه نیست بلکه جزو شهرک «بیدا» است یا خانه های متفرقی است که اطراف مسجد ساخته اند.

۶) باید توجه داشت که خارج بودن مسجد از حد ترخص یا نبودن آن موضوعی است که احکام متعددی بر آن مترتب می شود که هر کدام نیز حکم خاص خود را دارد.

۷) مسجد شجره خارج از حد ترخص مدینه نیست اما مسیر سفر مسأله دیگری است که ممکن است مسافر از سمت دیگری از مدینه بیرون رود و به حد ترخص برسد که در این صورت نمازش از آنجا به بعد قصر است اما اگر در بین راه وارد محدوده کمتر از حد ترخص (مثلا مسجد شجره) بشود فرضی دارد که در مسأله بعد خواهد آمد.

۸) اهالی مدینه؛ یعنی کسانی که مدینه وطن آنهاست از هر طریقی به مسجد شجره بروند نمازشان در آنجا تمام است هرچند از دو طریق دیگر بروند ولی وقتی که به مسجد شجره میرسند وارد محدوده کمتر از ترخص وطن خود شده اند، لذا در آنجا نیز باید نماز را کامل بخوانند و این حکم اختصاص به وطن دارد، که مرحوم آیت ا... سیدمحمدکاظم طباطبائی نیز در کتاب العروه الوثقی متذکر شده اند (فی

حد ترخص،

بنا به فتوای

مشهور فقهاء،

مسافتی است

که از آنجا

دیوارهای آخر

شهر یا روستا

به طور واضح

دیده نشود و

اذانی که در

آخرین نقطه

شهر یا روستا

گفته میشود

(آنهم با صدای

انسان، نه با

بلندگو) شنیده

نشود و آنهم نه

با وسیله بلکه

به طور معمول

صدا به گوش

نرسد و به فتوای

برخی از فقهاء

جایی که شخص

مسافر دیده

نشود

نگاه

جایگاه مسجد شجره

چون در آن محل درختی بنام - سَمْرَة - بوده و پیغمبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - در زیر سایه آن درخت فرود می آمدند و نماز می خواندند و محرم می شدند. بنام - الشجره - معروف گردیده است.

اسامی دیگر این میقات

آن را «ذوالحلیفة» (حَلِيفَةُ) از کلمه حلقه گرفته شده که آبی بوده بین دو قبیله: بن چشم بن بکر بن هوازن و بنی خفاجه که هر دو منسوب به عقیل بودند. و آبار علی و یا آبار علی (منطقه مسجد شجره از مناطق کشاورزی بوده و بدون شک توسط علی بن ابی طالب (علیه السلام) چاههایی در آنجا زده شده که از آن استفاده می شده، که به آبار علی معروف گشته است، البته چاههای دیگری هم بوده، رسول خدا - ص - قبل محرم شدن در یکی از این چاهها خود را شستشو داده و غسل نموده است) نامیده اند که هر کدام جهت و وجهی دارد.

موقعیت جغرافیایی مسجد شجره

این مسجد در (حدود) ۱۰ کیلومتری مدینه منوره به طرف مکه واقع شده و میقات کسانی است که از این ناحیه به سوی بیت الله الحرام می روند.

جایگاه مسجد شجره بین مواقیت

این میقات معتبرترین میقاتها است؛ زیرا رسول گرامی اسلام (ص) و بعضی از همسران آن حضرت و ائمه معصومین - علیهم السلام - از آنجا محرم گشته اند.

مسجد شجره در کلام امام صادق

از امام صادق - علیه السلام - سؤال شد چرا رسول خدا (ص) در میان میقاتها عنایت و توجهش به این میقات بیشتر بوده است و بیشتر از آنجا محرم گردیده اند؛ بلکه از مواقیت چهارگانه دیگر محرم نشده اند.

حضرت فرمود: وقتی رسول خدا (ص) به معراج رفت و به سوی آسمانها سیر داده شد، آنگاه که برابر مسجد شجره رسید، فریاد برآمد «یا محمد»، رسول خدا (ص) جواب داد: «لَبَّيْكَ»، سپس به او گفته شد: «آیا تو یتیمی نبودى که پناهت دادیم و آنگاه که تو را بر سر دو راهی یافتیم هدایت کردیم.» وقتی این کلمات را شنید فرمود:

«إن الحمد و النعمة لك و الملك، لا شريك لك»؛ «همانا ستایش و نعمتها و سلطنت مخصوص تو است.»

امام صادق (علیه السلام) فرمود: به همین جهت رسول خدا (ص) از مسجد شجره محرم می گشت نه از دیگر مواقیت.

صلاه المسافر، مساله ۲۶ و ۶۹)

۹ کسانی که اهل مدینه نیستند ولی در مدینه با قصد ماندن ده روز نمازشان را کامل میخوانند وقتی که قصد سفر از مدینه خارج شوند، مثلاً قصد دارند به مکه یا جده بروند، از هر راهی که بروند وقتی که به حد ترخص رسیدند، نمازشان قصر است هر چند در اثناء راه مثلاً به خاطر پیچ و خم داشتن راه وارد محدوده کمتر از حد ترخص بشوند، مگر اینکه از قصد خود منصرف شوند و بخواهند به مدینه برگردند و بمانند لذا مسافران مدینه وقتی که از یکی از آن دو راه (طریق قدیم یا طریق تبوک) به مسجد شجره میروند تا محرم شوند یا نمازی بخوانند و په راه خود ادامه بدهند و به سفر بروند (مثلاً به مکه یا جده بروند) نمازشان در مسجد شجره قصر است.

۱۰ کسانی که اهل مدینه نیستند و قصد ماندن ده روز در مدینه ندانسته اند مانند اغلب زائران ایرانی که هم اکنون کمتر از ده روز در مدینه میمانند در مسجد شجره باید نماز را قصر بخوانند و فرقی نیست که از چه طریقی به آنجا رفته باشند، چون در مدینه مسافر بوده اند و در آنجا نیز مسافرنند.

۱۱ یادآوری میشود حکم تخییر بین قصر و اتمام مخصوص مدینه است نه اطراف آن و به فتوای برخی از فقهاء اختصاص به مدینه قدیم (عصر پیامبر ص) یا فقط مسجد النبی(ص) دارد لذا اگر کسی که کمتر از ده روز در مدینه میماند و به فتوای مرجع تقلیدش از باب تخییر، نمازش را کامل میخواند، چون مسجد شجره جزو مدینه نیست در مسجد شجره باید نماز را قصر بخواند، چه قصد سفر داشته باشد یا نداشته باشد.

۱۲ کسانی که قصد ماندن ده روز در مدینه را دارند باید توجه داشته باشند که باید تمام ده روز را در شهر بمانند، لذا کسانی که به اقتضای کارشان باید در بین ده روز از شهر بیرون بروند چنانچه به سفر میروند (مثلاً به مکه یا جده) قصد ده روز صحیح نیست، اما اگر جایی که میروند کمتر از مسافت شرعی است، مثلاً به فرودگاه میروند چنانچه مدت رفت و برگشت زیاد طول نمیکشد اشکال ندارد، ولی اگر مدت طولانی خواهد شد مثل رانندهها یا افراد ستاد که برای سامان بخشی کار ورود زائران، مکرر باید بروند و برگردند، قصد ده روز صحیح نیست.

وقتی که در مسجد الحرام یا مسجدالنبی (ص) نماز جماعت منعقد می شود مومنین نباید از آنجا خارج شوند، و باید از جماعت تخلف نکنند و با سایر مسلمین به جماعت نماز بخوانند.

پوشیدن لباس دوخته برای محرم

۳- پوشیدن لباس دوخته از قبیل پیراهن، کت و شلوار و زیرجامه و امثال آن، همچنین پوشیدن لباس دکمه دار که با بستن دکمه آن به صورت پیراهن و مانند آن درمی آید، برای مردان در حال احرام جایز نیست. و در این مساله تفاوتی میان لباس دوخته شده یا بافته و مانند آنها وجود ندارد. ۴- پوشیدن چیز دوخته که لباس محسوب نمی شود، مانند کمربند و بند ساعت و مانند آن اشکال ندارد و همچنین انداختن پتو و مانند آن که حاشیه آن دوخته شده بر روی شانه ها مانعی ندارد، همچنین دوخته بودن حاشیه ی جامه احرام بلا مانع است.

کفاره پوشیدن لباس دوخته

۵- اگر عمدا لباس دوخته بپوشد باید یک گوسفند کفاره بدهد، و اگر چندین لباس دوخته مانند شلوار و پیراهن و لباس زیر بپوشد، باید برای هر کدام از آنها جداگانه کفاره بدهد، و اگر به علت بیماری و یا عذرهای دیگر، اضطرار به پوشیدن لباس دوخته پیدا کرد، جایز است بپوشد ولی بنا بر احتیاط واجب باید یک گوسفند کفاره بدهد.

۶- پوشیدن هرنوع لباس دوخته برای زنان بلامانع است و کفاره ندارد، اما پوشیدن دستکش برای آنان جایز نیست.

شورای استفتاء بعثه

مقام معظم رهبری در مدینه منوره

کسی که به نیت حج با عمره، به زیارت این خانه آید و از کبر میرا باشد، بی گناه برمی گردد، همچون روزی که مادرش او را زاده است.

معاشرت؛ آداب دارد

با چه کسانی ارتباط داشته باشیم؟ از معاشرت و همنشینی با چه گروهی دوری جوئیم؟ در نشست و برخاستها، چه نکات اصلی و اساسی را مراعات کنیم تا بتوانیم به وظیفه خود چنان که باید عمل نموده و از خطرها و خسارت های احتمالی ایمن باشیم؟

سید محمد مقدس نیا

از جمله گروهی که اسلام رابطه با آنها را توصیه کرده، کلیه کسانی هستند که به طریقی می توانند انسان را در مسیر تکاملی اش یاری رسانند و این راه تاثیر مثبت و سازنده ای در ابعاد مختلف تربیتی و معنوی او دارند، شایسته معاشرت و همنشینی هستند. از این رو، در روایات اسلامی معاشرت با افراد مؤمن، عالم، عاقل، نیکوکار و... سفارش شده و آدابی درباره چگونگی همنشینی با آنها تعلیم داده شده است. این آداب را می توان در دو مرحله اندیشه و عمل خلاصه کرد:

♦ مرحله اندیشه

از دیدگاه اسلام روابط اجتماعی انسانها در مرحله اندیشه، بر اصول (خیر خواهی)، (محبت و مودت)، (حسن ظن) و مانند آن مبتنی است؛ بدین معنا که مسلمانان باید صفحه اندیشه و نیت خود را نسبت به برادران دینی خود نیکو و زیبا گردانند؛ اندیشه خیرخواهی، نصیحت، دوستی و سعادت آنها را در سر بپروراند و از نقشه کشی و توطئه چینی بر ضرر آنان بپرهیزند؛ این همان صیغه و رنگ الهی است که پیش از این بدان اشاره شد. امیر مؤمنان صلوات الله علیه می فرماید:

(إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يُحِبُّ أَنْ تَكُونَ نِيَّةَ الْإِنْسَانِ لِلنَّاسِ جَمِيلَةً)

خدای سبحان دوست دارد که نیت انسان درباره همنوعانش نیکو و زیبا باشد.

♦ مرحله عمل

اسلام در مرحله عمل برای تنظیم روابط اجتماعی انسانها آداب و وظایفی قرار داده و پایه آن را بر ایمان به خدا و تقویت روح فضیلت و انسانیت بنا نهاده است. تعالیم اسلام در این زمینه بقدری دقیق و هماهنگ با فطرت انسان است که اگر به آن عمل شود و معاشرت ها رنگ انسانی الهی به خود گیرد، سیمای زندگی عوض می شود.

بسیاری دوست دارند در ارتباط با همنوعان خویش زندگی موفق داشته باشند، ولی به جهت ناآگاهی از چگونگی معاشرت و آداب آن و نیز رعایت نکردن آن آداب، توانایی برقراری روابط مناسب و اسلامی را از دست می دهند و بناچار منزوی می شوند. بنابراین، شناخت این آداب در مرحله عمل و توانایی ایجاد ارتباط مناسب با قشرهای مختلف جامعه بر اساس بینش مکتبی از اهمیت بسیاری برخوردار است. خطوط کلی آداب معاشرت در مرحله عمل این است که انسان رفتار خود را با دیگران نیکو سازد؛ انصاف را رعایت کرده، آنچه برای خود می پسندد، برای دیگران نیز پسندد و آنچه برای خود دوست نمی دارد، برای دیگران نیز نپسندد؛ با آنان مدارا کند؛ به امور آنها اهتمام ورزد؛ به نفع آنها حرکت کند؛ از تکروری بپرهیزد؛ با آنها همکاری داشته باشد و... امیر مؤمنان صلوات الله علیه در وصیت خود به امام حسن علیه السلام به بخشی از این خطوط کلی اشاره کرده، می فرماید:

(اجْعَلْ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِي مَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ غَيْرِكَ فَاحْبِبْ لْغَيْرِكَ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ وَأَكْرَهُ لَهُ مَا تَكْرَهُ لَهَا، وَ لَا تَطْلُمَ كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تَطْلُمَ وَ أَحْسِنْ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسِنَ إِلَيْكَ)

خوبیشتن را میان خود و دیگران میزان قرار ده؛ آنچه را برای خود می خواهی، برای دیگران بخواه و آنچه را برای خود خوش نمی داری، برای دیگران نیز خوش ندار. [به کسی] ستم نکن، چنان که دوست نداری به تو ستم شود و نیکی کن همان گونه که دوست داری به تو نیکی شود.

از دیدگاه اسلام، روابط اجتماعی انسان ها

بر پایه خیر خواهی، محبت، مودت و حسن ظن استوار است

مسجد الجن (مسجد الحرس)

قُلْ أُوْحِي إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا . يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا. (جن او ۲)

مسجد جن از مساجد مهم و تاریخی مکه است که خوشبختانه بر خلاف بسیاری از آثار تاریخی، همچنان پا برجا مانده است. خداوند متعال آیات سوره جن را در این مکان بر پیامبر (صلی الله علیه وآله) نازل کرد.

آن حضرت در حال بازگشت از طائف پس از طی مسیری طولانی، با قلبی شکسته و نا امید در جای این مسجد، که به «نخله» معروف بود، کنار نخل خرما می نشست و نیمه شب به عبادت و تلاوت قرآن پرداخت.

در این حال، هفت نفر از جنیان با شنیدن صدای قرآن متوقف شده و آیات الهی را به گوش سایر جنیان رسانیدند؛ پیامبر (صلی الله علیه وآله) پس از آن نیز چندین بار همراه «عبدالله بن مسعود» به این مکان می آمد و آیات قرآن را بر جنیان می خواند. در یکی از شب ها سوره جن بر پیامبر (صلی الله علیه وآله) نازل شد و خداوند آن حضرت را از اسلام جنیان خبر داد. این مکان در «الحجون» و دامنه «شعب ابی ذب» قرار داشت که بعدها به یاد آن رخداد بزرگ، مسجدی ساختند و آن را مسجد جن نامیدند. این مسجد را از آن لحاظ مسجد حرس نیز نامیده اند که در گذشته، پاسداران مناطق مختلف مکه، هنگام گشت شبانه، در نزدیکی مسجد جن با یکدیگر ملاقات و پس از تبادل اطلاعات به محل مأموریت خود باز می گشتند. مسجد یاد شده اکنون در سه راهی خیابان مسجدالحرام، منا و پل حجون در دوست مترتقیبرستان ابوطالب قرار دارد و در سمت چپ در شارع مسجد الحرام به سوی قبرستان می رود.

نام این مسجد که تابلوی مسجد الجن بر نمای قبلی آن بود، قبل از بازسازی اخیر به شماره ۴۰ تغییر یافت اما در سال ۱۳۷۸ ش بنای قدیمی آن تخریب و مسجد بزرگتری حدود دو برابر ساختند و باز هم نام مسجد الجن را بر تابلوی آن ثبت کردند. بنای جدید آن بسیار زیبا با گنبد طلائی و یک مناره بزرگ است که با دیوارهای سنگی سفید و سیاه در داخل و خارج مسجد زیبایی آن را دوچندان کرده است. بر نمای گنبد داخلی نیز آیات سوره جن به طرز زیبایی، با خط ثلث نگاشته شده است. این مسجد امروزه یکی از مساجد پررونق مکه است.

مقام جبرئیل

این محل بدان جهت به عنوان مقام جبرئیل شناخته شده که ملک مقرب از آنجا بر رسول خدا (ص) وارد می شده و به خدمت آن حضرت می رسیده است.

حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان

نام دیگر این محل، اسطوانه مربعه القبر است که اکنون در داخل حجره شریف قرار دارد و قرنهایست که قابل دسترسی نیست. این محل در منتهی الیه جنوب شرقی، محل تلاقی دو دیوار جنوبی و شرقی، قرار دارد. هنگامی که دسترسی بدین محل امکان داشت، به عنوان یکی از نقاط بسیار متبرک، محل عبادت بوده است. بر اساس برخی روایات، قبر حضرت فاطمه (س) در این قسمت قرار دارد.

در فضیلت همین اسطوانه که در ضمن، باب خانه حضرت فاطمه (س) نیز بوده، آمده است که رسول خدا (ص) چهل روز صبحگاهان در کنار این در می رفت و خطاب به اهل خانه که امام علی (ع)، حضرت فاطمه (س) و حسین (علیهما السلام) بوده اند، می فرمود: «السلام علیکم یا اهل البیت». و این آیه را می خواند: «انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا.»

در گذشته، در زاویه شرقی حیاط اول مسجد، چند نخل بوده که گویا به دلیل نزدیکی آن به محراب تهجد و خانه حضرت زهرا، آن را «حديقة الزهراء» می نامیدند. تصویر این درختان در عکسهای قدیمی بر جای مانده است. نام مبارک دوازده امام همراه نام عشره مبشره و اسامی چهار امام مذهب اهل سنت بر اطراف دیوار حیاط اول و دوم به خطی زیبا نوشته شده است. در میان آنها نام امام زمان (ع) به صورت «محمد المهدی» آمده، به گونه ای که از دور «حی» یعنی زنده، خوانده می شود. در کشور عثمانی و بسیاری از نقاط دیگر، اهل سنت دوازده امام را نیز در کنار خلفای نخست و ائمه مذاهب اربعه، دوست می داشته اند و به همین دلیل نامشان را در این بزرگترین مسجد دنیای اسلام آورده اند.

♦ صفة

زمانی که مسلمانان مکه و نواحی اطراف به دستور رسول خدا (ص) به مدینه هجرت کردند، آشکار بود که شهر امکان پذیرایی از تمامی آنها را ندارد. انصار با ایثار و گذشت، عده زیادی از آنان را به خانه های خود بردند و برخی دارایی خود را با آنان تقسیم کردند، اما گروهی بدون سرپناه باقی ماندند. بعلاوه، بعد از آمدن به مدینه چندی طول کشید تا مسکن و ملاوی بیابند و کاری را پیشه خود سازند و در آمدی به دست آورند. این دسته از مهاجران فقیر، در قسمتی از مسجد که برای آنان در نظر گرفته شده بود، اسکان داده شدند. این محل سقفی داشت تا آنان از تابش خورشید در امان باشند و بتوانند در سایه آن بیاسایند. شبها برخی از آنها شام را میهمان انصار بودند، اما برای خواب به محل صفا باز می گشتند. در بیشتر موارد نیز می بایست به اندک خوراکی که رسول خدا (ص) برای آنان می فرستاد و بیش از آن در اختیار آن حضرت نبود، قناعت می کردند. یک بار یکی از آنان گفت که از بس خرما به ما داده شده، شکممان آتش گرفته است.

تعداد آن در گذر زمان کم و زیاد بوده است و آنچه به طور پراکنده در کتابهای سیره آمده و اسامی آنان ضبط شده، در حدود یکصد نفر بوده اند. این افراد اغلب جز شرکت در جماعت، عبادت و نیز حضور در غزوات و سرایا، کاری نداشتند و چون روحیه عبادانه و زاهدانه ای داشته اند، در طول تاریخ اسلام، سر مشقی برای انسانهای عارف بوده اند. زمینی که به آنها اختصاص داده شده بود، یک مساحت ۹۶ متری مسقف بود که در میان باب جبرئیل و باب النساء قرار داشت. اکنون قسمتی از مسجد به صورت برجسته مشخص شده است. اما بر اساس آنچه در نقشه های قدیمی مسجد آمده است، چنین محلی نمی تواند محل اصلی صفا تلقی شود، زیرا که این محل خارج از مسجد قرار داشته است در حالی که همه نقل کرده اند که صفا در خود مسجد بوده است.

زمانی که مسلمانان مکه

و نواحی اطراف به

دستور رسول خدا (ص)

به مدینه

هجرت کردند،

آشکار بود که

شهر امکان

پذیرایی از

تمامی آنها را

ندارد. انصار

با ایثار و

گذشت، عده

زیادی از آنان

را به خانه های

خود بردند و

برخی دارایی

خود را با آنان

تقسیم کردند،

اما گروهی

بدون سرپناه

باقی ماندند

**رونمایی از بسم الله
اهدایی مقام معظم رهبری**

مراسم اختتامیه جشنواره بسم الله با رونمایی از بسم الله اهدایی مقام معظم رهبری در موسسه اکو به کار خود پایان داد.

در ابتدای این مراسم پرفسور افتخارحسین عارف رئیس پاکستانی موسسه اکو این جشنواره را کاری مشترک بین موسسه اکو و مرکز گسترش هنرهای قرآنی ذکر کرد و گفت: بسم الله در خوشنویسی نمود زیادی داشته است و هنرمندان زیادی عمر خود را صرف نگارش و پاسداشت این کلمه کرده اند.

وی افزود: ارتقای این جشنواره بدون حمایت مرکز هنرهای قرآنی کشورهای عضو اکو و هنرمندان مشتاق به آیه ای مانند بسم الله میسر نمی شد.

رئیس پاکستانی موسسه اکو بیان کرد: اعلام آمادگی می کنیم که با هنرمندان مختلف در حوزه های گوناگون که برای حفظ میراث های معنوی، هنری و فرهنگی کشورهای عضو اکو می کوشند، همکاری می کنیم.

**رویترز: ایران خواستار
پایان مناقشه هسته ای در
۳ یا ۶ ماه آتی است**

خبرگزاری رویترز نوشت دولت جدید ایران با تشدید تلاش ها برای انعکاس وجهه میانه روتری در جهان، روز چهارشنبه خواستار تسریع در روند مذاکرات هسته ای و حل این موضوع طی ۳ تا ۶ ماه آینده شد.

به نوشته رویترز از سخنان مقامات ایرانی داخل کشور مشخص است که ایرانی ها همچنین می خواهند شاهد اقدامات عملی قدرت های غربی در راستای کاهش تحریم های اتحادیه اروپا و قطعنامه های سازمان ملل علیه ایران باشند.

اخطار وزیر ارتباطات نسبت به تعرفه های همراه اول
وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات گفت: همراه اول اجازه ندارد بدون هماهنگی با وزارت ارتباطات و در دست داشتن مصوبه سازمان تنظیم مقررات نسبت به افزایش تعرفه اقدام کند

**روحانی: به دنبال راه حلی هستیم که ضمن
رفع نگرانی ها، ایران هم به حقوق خود برسد**

رئیس جمهوری اسلامی ایران در گفت و گوی اختصاصی با شبکه پی بی اس (PBS) آمریکا در پاسخ به سوالی در خصوص اهداف سفر به نیویورک، گفت: هدف من از این سفر رساندن صدا و خواست ملت ایران به گوش مردم و مقام های کشورهای مختلف جهان از طریق حضور در سازمان ملل است و امیدواریم که در تحقق آن موفق باشیم.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی در پاسخ به سوال مجری معروف شبکه PBS در خصوص تحریم های ضد ایرانی اظهار داشت: ما تحریم ها را اساسا غیر قانونی و غیر انسانی می دانیم. به اعتقاد ما تحریم ها راه حل

درستی نیست و نمی تواند مشکلی را حل کند. روحانی در پاسخ به سوالی در خصوص موضوع هسته ای افزود: ما به دنبال راه حلی هستیم که ایران به حقوق قانونی خود برسد و همچنین اگر نگرانی های هم وجود داشته باشد، برطرف کنیم.

رئیس جمهوری تاکید کرد: مسئله هسته ای، امروز به نماد غرور ملی و ایستادگی تبدیل شده است و مردم چیزی فراتر از حق قانونی خود برای استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای نمی خواهند. وی افزود: موضوع هسته ای همچنین نماد توسعه ملت ایران در بحث استفاده از فناوری های جدید و توسعه است.

**رئیس
جمهوری
تاکید کرد:
مسئله هسته ای،
امروز به نماد
غرور ملی
و ایستادگی
تبدیل شده
است و مردم
چیزی فراتر
از حق قانونی
خود برای
استفاده صلح
آمیز از انرژی
هسته ای
نمی خواهند**

محافل و مراسم انس و معرفت در مدینه منوره - حج ۱۴۳۴

ایام هفته و تاریخ	زمان برگزاری	محل برگزاری - نام مدیر و ...	سخنران	مجری	قاری	مداح
۱۰ الی ۱۱	۱۱ الی ۱۰	فندق بهاء الدین - باغدار طوسی ۰۵۴۸۹۹۷۳۴۷	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی	شوکاوی	مطیعی
شنبه ۹۲/۷/۶	۱۱:۳۰ الی ۱۷:۳۰	فندق انوار الزهراء - محمد رضا اسماعیل تهرانی ۰۵۳۸۹۹۷۳۰۴	حاج آقا راشد یزدی		حاج محمدی	رمضان پور
۲۲ ذی قعدة ۱۴۳۴	۲۳ الی ۲۲	المدینه موفنیک - سیدعلی میرامینی ۰۵۳۸۹۹۷۲۱۵	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی	رضوانی	علیان
یکشنبه ۹۲/۷/۷	۱۱ الی ۱۰	فندق المحمدیه الزهراء - دریاپیمای هرمزی ۰۵۳۸۹۹۷۰۱۳	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی	نباتی	رمضان پور
۲۳ ذی قعدة ۱۴۳۴	۱۱:۳۰ الی ۱۷:۳۰	المدینه هارمونی - هدایت شده ۰۵۳۸۹۹۷۲۰۱	حاج آقا راشد یزدی		پور کویر	مطیعی
	۲۱:۳۰ الی ۲۲:۳۰	منازل الحرم - سعیدی ۰۵۳۸۹۹۷۵۸۸	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی	رضوانی	علیان
دوشنبه ۹۲/۷/۸	۱۶:۳۰ الی ۱۷:۳۰	بدر المدینه - امیری ۰۵۳۸۹۹۸۳۳۶	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی	شوکاوی	علیان
۲۴ ذی قعدة ۱۴۳۴	۲۲:۳۰ الی ۲۱:۳۰	فندق ماریوت - شاه حسینی ۰۵۳۸۹۹۷۳۳۱	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی	حاج محمدی	رمضان پور
	۱۱ الی ۱۰	الیاس الذهبی - گلریزی ۰۵۳۸۹۹۸۲۷۰	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی	شوکاوی	علیان
سه شنبه ۹۲/۷/۹	۱۵:۳۰ الی ۱۷:۳۰	دارالرحمه - رحمانی ۰۵۳۸۹۹۷۱۱۰	حاج آقا راشد یزدی		حاج محمدی	مطیعی
۲۵ ذی قعدة ۱۴۳۴	۲۱:۳۰ الی ۲۲:۳۰	الزهراء الخیر - عربستانی ۰۵۳۸۹۹۷۲۰۲	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی	پور کویر	رمضان پور

دیدار جمعی از شخصیت‌های اندیشکده‌های آمریکایی با دکتر روحانی

در پایان سومین روز سفر رییس‌جمهور به نیویورک، جمعی از شخصیت‌های اندیشکده‌های آمریکایی با حضور در محل اقامت دکتر روحانی رییس‌جمهوری اسلامی ایران با ایشان دیدار و گفتگو کردند. رییس‌جمهور در این دیدار ضمن قدردانی از حضور در جمع شخصیت‌های اندیشکده‌های آمریکایی، از برگزارکنندگان این نشست قدردانی کرد. در این دیدار برخی از شخصیت‌های اندیشکده‌های آمریکایی نیز به بیان دیدگاه‌ها و نظرات خود پرداختند.

رئیس‌جمهور ایران قصد حل و فصل مسایل هسته‌ای ایران را ظرف سه ماه دارد

منبع خبری فرانسوی در بازتاب سخنان اخیر حسن روحانی رییس‌جمهور کشورمان در سفر به نیویورک گزارش داد که روحانی در صدد است تا ظرف سه ماه راه حلی برای پایان دادن به مسئله هسته‌ای کشور بیابد.

رادیو فرانسه انفو به نقل از روحانی افزود: رییس‌جمهور ایران در مصاحبه اخیر خود با واشنگتن پست اظهار امیدواری کرد که پرونده هسته‌ای ایران ظرف سه ماه از طریق مذاکرات دیپلماتیک و با اتکا به شفاف سازی در این خصوص حل و فصل شود.

پیش‌بینی یک مفسر آمریکایی از اقدام رژیم صهیونیستی

دنی اسکچتر مفسر سیاسی آمریکایی در گفت‌وگو با پرس تی‌وی گفت: اسرائیل برای ضربه زدن به مذاکرات احتمالی میان آمریکا و ایران حتی قبل از شروع این مذاکرات تقلا می‌کند.

اندیشکده واشنگتن: روحانی بر اساس ارزش‌های انقلاب اسلامی مذاکره خواهد کرد

کارشناس مسائل خاورمیانه در مؤسسه واشنگتن تاکید کرد: سوابق روحانی نشان می‌دهد او تعهدی عمیق به نظام جمهوری اسلامی دارد و غرب باید در مذاکرات خود با ایران، شخصیت روحانی را به خوبی ارزیابی کند.

اندیشکده مؤسسه واشنگتن، در تحلیلی به قلم استیون دیتو کارشناس مسائل خاورمیانه این اندیشکده اعلام کرد: درک عقاید شخصی روحانی و مفهوم سخنوری او بسیار مهم‌تر از بررسی و تعمق در مضامین سخنرانی‌های هر کسی در سازمان ملل است. دریافت علامت مثبت در سخنرانی اخیر او، انتظارات جامعه بین‌المللی را بالا برده و دور جدیدی از روابط را با ایران نوید داده است. هنوز هم بسیار اهمیت دارد که تعهد قدیمی و عمیق او را نسبت به اهداف نظام جمهوری اسلامی در نظر داشته باشیم. این حرف در مورد مسئله هسته‌ای نیز صدق می‌کند.

در پیام به مناسبت روز تجلیل از شهیدان و ایثارگران رهبر معظم انقلاب: ملت ایران با فداکاری ایثارگران و خانواده‌های‌شان به قله‌های عزت رسید

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی عصر پنج‌شنبه با صدور پیامی به مناسبت هفته دفاع مقدس و روز تجلیل از شهیدان و ایثارگران، تاکید کردند: ملت ایران با فداکاری شهیدان و با صبر و پایداری آزادگان و جانبازان و با گذشت و بزرگواری خانواده‌های آنان توانست خود را به قله‌های عزت برساند.

متن این پیام که هم‌زمان با مراسم غبار رویی، عطرافشانی و گلباران مزار شهیدان در سراسر کشور از سوی حجت الاسلام و المسلمین شهیدی محلاتی، نماینده ولی فقیه در بنیاد شهید و امور ایثارگران در گلزار شهدای بهشت زهراي تهران قرائت شد؛ بدین شرح است:

«بسم الله الرحمن الرحيم

بزرگداشت شهیدان و تکریم نام آن بزرگمردان، بیش از خود آنان، ملتی را که این گوهرهای ناب را در درون خود پرورانده است، سرافراز می‌سازد. ما با این تکریم، منتهی بر آنان نداریم؛ آنانند که با درخشش خود، ما را سرافراز و درخشان کردند و بر ما منت نهادند. ملت ایران با فداکاری شهیدانش و با صبر و پایداری آزادگان و جانبازانش، و با گذشت و بزرگواری خاندان‌های آنان، توانست خود را به قله‌های عزت برساند و راه روشن خود به سوی آینده را بگشاید. سلام خداوند و فرشتگان و پاکان عالم بر شهیدان و جانبازان و آزادگان و خانواده‌های صبور و فداکار آنان.

دور تازه گفت‌وگوهای ایران و ۵+۱ در سطح وزیران خارجه برگزار شد

دور جدید گفت‌وگوهای «وزیران خارجه» ایران و کشورهای عضو گروه ۵+۱ در اولین ساعات بامداد جمعه به وقت ایران به میزبانی نیویورک آغاز شد. به گزارش ایرنا، محمدجواد ظریف به همراه اعضای تیم مذاکره کننده هسته‌ای ایران وارد گفت‌وگو با همتایان خود از کشورهای آمریکا، انگلیس، فرانسه، روسیه، چین و آلمان شد.

اخبار و گزارش‌های رسانه‌های مختلف حاکی است نزدیک به سه ساعت پیش از دیدار وزیران خارجه ایران و گروه ۵+۱، کاترین اشتون مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و یکی از نفرات اصلی هیات مذاکره کننده ۶ کشور با دکتر حسن روحانی و محمدجواد ظریف رییس‌جمهوری و وزیر امور خارجه ایران دیدار و گفت‌وگو کرده بودند.

تا زمان انتشار نشریه زائر هیچ خبری از جزئیات دیدار خصوصی اشتون با روحانی و ظریف از سوی رسانه‌ها منتشر نشده بود.

برخی رسانه‌های غربی از این دور از گفت‌وگوها به عنوان مذاکرات بی‌سابقه میان وزیران خارجه ایران و ۶ کشور یاد شده نام برده‌اند.

شب گذشته همه رسانه‌های مطرح جهان بی‌صبرانه در انتظار کسب و انتشار اخبار از شکل و روند تازه مذاکرات ایران و گروه ۵+۱ بودند. در نشست شب گذشته محمدجواد ظریف

وزیر امور خارجه ایران، کاترین اشتون مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، سرگئی لاوروف، جان کری، ویلیام هیگ، لوران فابیوس، گیدو وستروله و وانگ یی وزرای امور خارجه روسیه، آمریکا، انگلستان، فرانسه، آلمان و چین حضور داشتند.

سید عباس عراقچی معاون امور حقوقی و بین‌المللی، مجید تخت‌روانچی معاون اروپا و آمریکا، حمید بعیدی‌نژاد مدیر کل امور اقتصادی و تخصصی بین‌المللی وزارت خارجه، داود محمدنیا مشاور حقوقی وزیر خارجه، امیری از سازمان انرژی اتمی و حسین فریدون؛ محمدجواد ظریف را در این نشست همراهی می‌کردند.

مشروح این مذاکرات در شماره روز شنبه زائر منتشر خواهد شد.

